

LONE CHRISTENSEN

Lone Christensen blev født i Randers, men kom til Aarhus som toårig, da hendes far, der var inden for Forsvaret, skiftede arbejdssted. Familien slog sig ned i Øgadekvarteret, og derfor begyndte Lone skolegangen i Samsøgade. Senere blev bopælen Ringgaden ved Botanisk Have, der også var et yndet opholdssted. Her interviewes Lone af tre elever fra 5. A i hendes gamle skole – Samsøgades Skole.

Interviewet af Hussein, Masen, Samson, den 21. februar 2017

HJEM OG FRITID

HVAD ER DIT NAVN?

Det er Lone Christensen.

HVILKEN SKOLE GIK DU I?

Samsøgades Skole.

HVAD LAVEDE DU EFTER SKOLE?

Der blev jeg spejder, og jeg gik til gymnastik og til dans.

HVILKE FAG HAVDE DU?

Jeg havde alle fag.

HVAD VAR DIT YNDLINGSFAG?

Det var nok dansk og senere blev det også håndarbejde.

HVAD LAVEDE DINE FORÆLDRE?

Min far var ansat i Forsvaret. Dengang var der soldater her i byen på Langelandsgades kaserne, og min mor var i en dametøjsforretning.

HAVDE DU SØSKENDE?

Jeg havde en lillebror, som var tre år yngre end mig, men han kom i Møllevangsskolen. Som I ved, som det også er nu, så er områderne delt op i skoledistrikter, og dengang jeg skulle i skole, da hørte vi til Samsøgade skole, og da min bror så skulle i skole, vi boede på Ringgaden ved Botanisk Have, så skulle han i Møllevangsskolen.

HAVDE DU PLIGTER DERHJEMME?

Det havde jeg. Jeg skulle hjælpe med at dække bord, dengang jeg ikke var så stor, og så skulle vi hjælpe med at vaske op.

HAVDE I KØLESKAB?

Ja, vi havde faktisk køleskab, jeg kan faktisk ikke huske, om vi havde, men mine bedsteforældre havde isskab, hvor min morfar hentede en stor isblok, men jeg kan ikke sige, hvornår vi fik køleskab derhjemme, jeg kan bare mindes, at det har været der altid. Til at begynde med havde vi gasblus, ligesom det er blevet moderne igen at lave mad på gas. Det havde vi dengang, og så var det nok først hen omkring 1970, at vi fik el-komfur.

HAVDE I JERES EGET TOILET DERHJEMME?

Jo det havde vi, vi havde badeværelse med bruser, toilet og håndvask. Det hus jeg boede i, det var fra 1949, så det var forholdsvis nyt i forhold til alle husene i Falstersgade og Samsøgade, hvor der var mange, der havde toilet på bagtrappen og bad i kælderen.

HAVDE I VASKEMASKINE DERHJEMME?

Vi havde vaskehus i kælderen. Vi havde ingen vaskemaskine i lejligheden, og der gik det på tur. Det var sådan i lejekontrakten for lejligheden, at første

mandag i måneden var vores lejlighed, og om tirsdagen til den anden side og så fremdeles. Så havde man vaskehuset fra aftenen før, så kunne man sætte tøjet i blød, hvis det skulle vaskes, for eksempel sengetøj. Så var der en tromlevaskemaskine, der blev fyret med gas, man havde sådan nogen poletter, man puttede i, og så kunne gassen tændes, men det var meget besværligt, for så det der i, og vandet blev lukket ind, så kunne man lukke det varme vand ud, og det kunne man så bruge til at vaske cowboybukser og arbejdstøj i, og så kunne man skylle i den der maskine eller hale det over i et kar, ligesom I måske har set, de har gjort i gamle film.

FIK DU LOMMEPENGE?

Ja, det gjorde jeg faktisk. Jeg fik lomme penge ret tidligt, og det var der flere af mine klassekammerater, der ikke gjorde, for når de blev store nok, fik de en avisrute. De fleste, i hvert fald drengene i klassen, de gik med aviser og mange var også bude ved bager eller købmand. Dengang var der mange forretninger i Samsø- og Falstersgade og ned i Munkegade, hvor der var mange fra min klasse, der boede.

HVAD SPISTE MAN DENGANG?

Man spiste det, der er lidt moderne igen: Frikadeller, bøf, steg, koteletter. Hos mine forældre og hos min mormor blev det også ris. Pasta, det var først de allersidste skoleår.

HVAD VAR DIN LIVRET?

Det var måske ærter og gulerødder, der er kogt sammen med persille og så frikadelle.

HVILKEN BUTIK HANDLEDE I MEST I?

Vi handlede mest ved købmanden, der boede hjemme i vores hus og dagligvarebutikker, og ellers tror jeg, at det var min mor, der stod for at købe tøj til os, selv om vi også var med for at prøve, og da var det mest Salling. Min mor arbejdede nede i byen i en dametøjsforretning, der lå i Guldsmedgade, så derfor kendte hun til butikkerne, men jeg har aldrig været med til at gå ned i byen sammen med veninderne og ose rundt. Dengang var der jo heller ikke så meget af sådan nogen spilleforretninger og deciderede musikforretninger. Der var selvfølgelig nogle musikforretninger, hvor de solgte instrumenter og

deslige, men jeg har aldrig spillet. Der var jo ikke iPhone eller iPad, og hjemme havde vi heller ikke telefon, da jeg startede i skolen, jo det havde vi måske, og fjernsyn det fik vi jo også først dengang, det kan jeg også godt huske, da vi fik.

HVORNÅR FIK DU DIN FØRSTE MOBIL?

Ja, min første mobil fik jeg, da jeg var voksen, så det er nok 10 – 12 år siden.

HVILKE BUTIKKER KOM DU I?

Jeg gik ikke selv i butikker, andet end når min mor sendte mig til mejeriet, købmanden og gartneren, men hvis vi skulle have nyt tøj, så tog vi ned i byen til Salling.

HVOR MANGE PENGE TJENTE DU, OG HVOR MANGE BRUGTE DU?

Jeg har faktisk aldrig haft job, ud over at jeg var barnepige, og det var jeg i flere år i hvert fald én gang om ugen hos en familie, der boede et par opgange længere oppe. Der var en dreng, som gik i klasse med min bror, hans lillebror ham passede jeg om eftermiddagen, og det fik jeg penge for. Da jeg blev ældre, det var nok efter 7. klasse, var jeg også barnepige hos forskellige familier, som var venner til mine forældre. Og så fik jeg lommepenge af mine forældre.

HVAD LEGEDE I MED?

Vi var mange børn, hvor jeg boede, og vi spillede bold, vi legede med dukker og dukkevogn, kørte på rulleskøjter og hoppede i mand.

HVAD KUNNE MAN GÅ TIL I FRITIDEN I GAMLE DAGE.

Man kunne faktisk gå til alting. Man kunne gå til skydning, gymnastik, springgymnastik og redskabsgymnastik. Man kunne spille fodbold og håndbold, og ishockey det kom nok først, da vi var ved at gå ud af skolen. Om vinteren løb vi på skøjter på stadionsøerne og i universitetsparken, og vi løb rigtig meget på rulleskøjter, både på fortovene, men også i Botanisk Have hvor Væksthusene er. Der lige ved siden af, der er nu en parkeringsplads. Der er sådan en rund plads, det kaldte vi for rulleskøjtepladsen. Der var noget lækkert asfalt på, der var rigtig godt at løbe på rulleskøjter. Så kunne man være spejder. Pigerne kunne gå på noget, der hed Martha-kursus, hvor man lærte at lave mad, passe børn og sy. Det der med skydeklubber, dem var der jo flere af. Min svigerfar har været medlem af en skydeklub, og der var også brydning, det er jo også en gammel sport, og det har så udviklet sig siden med karate, judo og

hvad det ellers hedder, men i hvert fald kunne man sagtens gå til noget, hvor man kunne bruge sin fysik. Der var ikke fitnesscentre, som der er i dag, men meget af det foregik udenfor.

SKOLEN

HVORNÅR SKULLE DU I SKOLE, OG HVORNÅR SKULLE DU HJEM FRA SKOLE?

I sjette klasse gik vi i skole fra klokken 9 – 14, og det første år jeg gik i skole, gik vi også i skole om lørdagen, måske var det omkring 4. eller 5. klasse, at det så holdt op, men ellers fik vi fri senest klokken 14.

HVORDAN VAR FORHOLDET MELLEM LÆRERE OG ELEVER?

Det var nok sådan lidt skrap, lidt ydmygt. Jeg vil ikke sige, vi var bange for lærerne, men alligevel var vi lidt. Fordi når vi mødte i skolen om morgenen, så var vi ude i skolegården; vi måtte ikke gå ind i skolen og slet ikke ind ad den lille indgang, og når klokken ringede klokken 8, så skulle vi stille op nede i skolegården klassevis, og så var der en eller to lærere, som vinkede os ind efterhånden, og så skulle vi gå to og to op ad trapperne og ind i søjlehallen, og så stod vi der, til vi skulle synge morgensang, og der var morgensang hver morgen for alle, og vi måtte under ingen omstændigheder løbe rundt i søjlehallen og heller ikke imellem timerne. Vi måtte betræde søjlehallen, når vi skulle skifte klasselokale, hvor vi stillede vores tasker ind på en række.

BLEV I TIT SLÅET AF LÆRERNE?

Jeg vil ikke sige tit, men det skete, og oftest gik det ud over drengene, og jeg vil sige, at jeg én gang har fået en på hovedet, og det fik jeg, fordi ham foran mig, han dukkede sig. Vi skulle stå på række uden for, i ved der hvor knagerækken er, og så måtte vi gå ind i klassen, når læreren sagde værsgo. Det var især i de første seks – syv år, at det var sådan, og da sad øretæverne nok lidt løsere. Spanskrøret, det var ude af klassen, men der var også noget, der hed linealer, og så rykkede de også lidt i håret, men det var også drengene, der fik den.

BLEV DU NOGENSINDE RYKKET I ØRERNE?

Nej, det gjorde jeg ikke, men det var der nogle i klassen, der gjorde, måske fordi ... pigerne havde jo også tit lidt længere hår, men jeg er aldrig blevet rykket i ørerne.

HVOR MANGE GANGE VAR DU UDE AT REJSE MED SKOLEN?

Det var vi to gange. Vi var på lejrskole i 7. klasse i Svampedam ved Kalø Vig og Nappedam; der havde Aarhus Kommune et feriecenter, hvor vi var i fem dage. Og da vi gik i 2. real – det vil sige 9. klasse, var vi i Østrig, og det havde vi sparet sammen til, hvor vi indbetalte nogle penge selv, men vi har selvfølgelig nok også fået penge af skolen. Jeg ved ikke, hvor meget vi fik, men vi kørte med bus derned.

VAR DER ET GODT VENSKAB I KLASSEN?

Det var der. Men der blev jo også dannet klikker, kan man vel godt kalde det, og det var nok sådan noget ud fra forskellige interesser, men jeg synes ikke, at der var nogen, der blev holdt udenfor. Men det er klart, at det som man gik til, det holdt jo nogen sammen.

VAR I MANGE I KLASSEN?

Vi var 30. Det blev så lidt mindre, jo ældre vi blev, fordi da vi kom i 7. klasse, blev vi delt, sådan at der var nogle, der kom i det, der hed 1. real og andre i det man kaldte 8. klasse, og dengang vi startede i skole, da var vi fire spor; det vil sige der var fire første-klasser, og det snævrede så ind efter 5. klasse, og dengang delte vi os i 8. og 9. og 10. klasse. Der var der nogle elever fra Munkegade Skole, der kom op i vores skole.

HAVDE I HJEMMEKUNDSKAB?

Det havde vi.

HVORNÅR SKULLE I LAVE MAD I SKOLEN, HVILKEN KLASSE?

Som jeg husker det, så var det nok fra måske fra 5. klasse, men vi havde det i tre år, og der lærte vi mange ting.

VAR DER BØLLER PÅ SKOLEN?

Nej ikke som jeg kender til. Der var selvfølgelig altid nogle, der altid ville slå, og vi skulle jo gå ud i skolegården i frikvartererne – vi måtte ikke blive inde. Det

skulle regne rigtig meget, for at vi fik lov til at blive indenfor, ellers skulle vi ud, og selvfølgelig var der nogle drenge, der kom op at slås, men der var også gårdvagter, og de kunne godt være skrappe, og de runderede i skolegården. Men nogle gange kom de måske lidt senere ud end eleverne og stod og snakkede henne i det ene hjørne, så var der nogen, der kom op at slås. Nu spurgte du før om det med toiletterne, men der var toiletter i skolegården. Og I ved, der hvor man kommer ned ad trapperne og ud i skolegården, så helt ned mod brandstationen, der var der en række træhuse, hvor der var nogen forfærdelige toiletter. Det var ikke sådan nogen, ja jeg tror ikke, det var sådan nogen med træ og slip, men jeg gik aldrig derind. Men jeg synes ellers, nu kommer jeg jo oppe i Søjlehallen, altså det toilet, der er der, det er jo et helt almindeligt toilet, og der er nu da også meget pænt. Der var sådan nogen trædøre med en trækrog, man kunne sætte for, og så dem der var udenfor, de kunne så se fødderne, så man kunne se, der var nogen derinde.

Dengang jeg gik i skole, der skulle vi som sagt stå på to rækker udenfor, indtil vi fik lov til at komme ind i klassen. Vi skulle stå bag ved stolen, indtil vi fik lov til at sætte os ned. Og det vi skulle i de små klasser fra 1. til 4. klasse, der skulle vi faktisk neje, når vi fik forbi klasselæreren, og drengene skulle bukke, og vi skulle også lære salmevers, og i regning skulle vi lære tabellerne, det skal I vel også nu, og dem skulle vi rejse os op og kunne sige. Men det der med salmevers, det kunne være svært, men vi sang jo også mange forskellige sange til morgensang, hvor vi havde Bach Nielsen, som var leder af skolens sangkor, spillede på klaveret. Dengang var der nu et flygel, men i dag kan jeg se, at der er et klaver.

Dengang jeg gik i 4. klasse, skulle vi have svømning, og vi gik nede i Aarhus Svømmehal, og jeg mener, vi blev kørt derned i en bus... nej vi gik derned og gik hjem, og det var sådan, at vi skulle vaske os med træuld, hvor der var sæbe i, og så det sidste vi skulle, når vi havde skyllet af, det var at gå ind under den kolde bruser, og så gå ud og være klar til at hoppe i vandet, når vi fik lov til det. Når vi kom op igen, skulle vi gå under den kolde bruser, og så måtte vi gå ind i dampbad. Det var ikke sauna, men det hed dampbad, og man kunne næsten ikke trække vejret derinde – jeg kunne ikke i hvert fald, så jeg var ikke ret glad for at være derinde. I starten skulle vi introduceres til det og få det vist, at det var

sådan man gjorde, og så ud under den kolde bruser. En anden ting der også var, det var, at vi gik til skoletandlæge, og det gjorde vi nede i Graven, som er hernede, hvor vi er i nærheden af, hvor vi er nu. Og det var den eneste gang, hvor klassen kunne være musestille, det var, når sundhedsplejersken kom ind ad døren med en bunke lyserøde kort og en bunke blå kort i hånden. Så var der et til hver, og så stod der, hvornår man skulle til tandlæge, og jeg har i mange mange år haft det sådan, at jeg kunne næsten ikke holde ud at gå ned ad Munkegade, fordi mine ben strittede imod, fordi når jeg skulle ned til tandlægen; det var jeg ikke ret glad for. Ikke fordi at jeg havde mange problemer med mine tænder, men det var lidt ... ja jeg syntes ikke, det var så rart at komme derned, og det var også sådan, at hvis vi bare havde antydning af et lille hul i tanden, så borede de jo, så os, der er fra dengang, vi har store plomber i kindtænderne.

OG HVAD NU HVIS MAN IKKE KUNNE KOMME TIL TIDEN.

Det ved jeg faktisk ikke, så skulle man vel have en anden tid. Du tænker på, hvis man var bange for det og gik rundt udenfor.

JEG TÆNKER PÅ, HVIS MAN KOM FOR SENT.

Ja, det ved jeg ikke, hvad de ville gøre. Så kunne det være, man skulle have en ny tid og komme igen en anden gang, men selv om jeg ikke kunne lide at gå derned, så tror jeg ikke, at jeg kom for sent.

HVORNÅR MÅTTE I GÅ UD FRA SKOLEN?

Ja, det måtte vi vel fra 7. klasse, tror jeg, og når man gik uden for skolen, så gik de over til bageren, der lå i Samsøgade, og jeg tror, den bager har levet af skoleelever, fordi de købte studenterbrød. Men dengang var det sådan, at alle havde frikvarter på samme tid, og alle havde også spisefrikvarter på 25 minutter, og da kunne vi, da vi blev lidt ældre, gå uden for skolen. Jeg gik i klasse med en, der boede lige hernede i Lollandsgade. Så gik vi tit ned til hende og smurte en mad og spiste frokost der.

HAVDE I BILLEDKUNST?

Nej, det havde vi faktisk ikke. Drengene havde sløjd, og pigerne havde håndarbejde, hvor vi skulle lære at strikke og brodere lidt, og vi skulle også lære

at sy på symaskinen, men pigerne havde ikke sløjd. Det kan man måske synes, var lidt ærgerligt. Man kunne have lært at save lidt bedre.

HVAD LAVEDE DU I DINE FERIER?

Fra jeg var 12 år, var jeg på spejderlejr, men jeg var også med mine forældre i sommerhus og besøgte familie på Lolland og i Randers, men indtil mine forældre fik ferie, tog jeg på ferie hos min mormor og morfar. De boede i Randers. Jeg kørte selv med bussen, blev sat på bussen, og så kom min mormor og hentede mig på rutebilstationen, og det gjorde jeg faktisk, fra jeg var otte år.

TIL AARHUS – BØRN OG UDDANNELSE

FLYTTETE DU TIL AARHUS?

Jeg kom til Aarhus, da jeg var to år. Mine forældre er født i Randers, det er jeg også, men så flyttede vi hertil, da jeg var to år på grund af min fars job, og min bror er født i Aarhus.

KENDTE DU TIL AARHUS, FØR DU FLYTTETE HERTIL?

Nej, det gjorde jeg jo ikke, fordi jeg kun var to år, og så lærte vi jo først Aarhus at kende, da vi blev lidt større og kunne begynde at gå selv, og for eksempel skulle vi gå i skole, og der var da sådan lidt vej ned til Samsøgade Skole, og først dengang jeg kom i 7. klasse og blev skolepatrulje, så måtte jeg cykle i skole, og skolepatruljerne, de havde deres egne cykelstativer, og da måtte vi så gå ind ad den lille indgang, når vi skulle aflevere det, vi brugte som skolepatruljer.

HVAD VILLE DU VÆRE, NÅR DU BLEV VOKSEN?

Så langt tilbage jeg kan huske, har jeg syntes, at jeg skulle være sygeplejerske, fordi jeg ville arbejde med børn og helst, da jeg var lidt mindre, skulle det være nede på et børnehospital i Afrika.

HAR DU BØRN?

Jeg har tre børn. To drenge og en pige.

HVAD BLEV DU SÅ?

Jeg blev sygeplejerske, det har jeg været i 40 år, og elev var jeg så først i tre år, men jeg kom ikke til Afrika for at arbejde som sygeplejerske, men jeg har været i Afrika, jo også som sygeplejerske, for jeg var med i Forsvaret i Afrika, og da var jeg også sygeplejerske, men det var jo voksne, jeg skulle se efter.

AARHUS, DANMARK OG VERDEN

HVORDAN VAR DEN FØRSTE REJSE UDEN FOR DANMARK?

Det var til Østrig.

KENDER DU NOGEN FRA ANDRE LANDE I DAG?

Ja.

KAN DU LIDE DANMARK?

Ja jeg kan godt lide at bo i Danmark, jeg kan godt lide årstiderne. Dengang jeg var i Afrika var der 40 grader, når klokken var 12, og om natten var der jo kun fem grader og nogle nætter ned til nul. Da boede vi i telt. Da kunne man godt savne lidt kølighed, som der kan være her i Danmark.

HVAD KUNNE AARHUS GØRE BEDRE?

Nu er Aarhus jo i en rivende udvikling, og der er sket rigtig mange gode ting, men det, der er godt, det er, at vi allesammen kan bruge stranden og havnen og skoven rundt omkring. Det synes jeg er rigtig godt. Det er også godt med de forskellige kulturer, der er inde i byen, men jeg er mest til det, der foregår uden for. Jeg synes, det er fint, alt det, der bliver lavet. Også de udendørs træningsredskaber.

Transskriberet af Lene Kjær Clausen, maj 2017